

Hlavní město Praha
Zastupitelstvo hlavního města Prahy

**Obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy, kterou se omezuje
spalování suchého rostlinného materiálu v otevřených ohništích**

Zastupitelstvo hlavního města Prahy se usneslo dne ..... vydat podle § 44 odst. 3 písm. d) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, a § 16 odst. 5 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, tuto obecně závaznou vyhlášku:

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Za účelem ochrany vnějšího ovzduší před vnášením znečišťujících látek se touto obecně závaznou vyhláškou omezuje spalování suchého rostlinného materiálu v otevřených ohništích na celém území hlavního města Prahy.

(2) Rostlinným materiálem se pro účely této obecně závazné vyhlášky rozumí biologicky rozložitelný materiál pocházející zpravidla z úklidu a údržby pozemků. Jedná se o všechny části rostlin od nejnižších rostlin po vyšší rostliny (včetně stromů). Rostlinným materiálem jsou tedy zejména tráva, seno, sláma, shrabky z trávníků, větve, kmeny stromů, kořeny, stonky bylin, listí, jehličí, kůra, květenství nebo plody bylin a dřevin.

§ 2

Podmínky spalování suchých rostlinných materiálů

(1) Spalování suchého rostlinného materiálu výhradně za účelem jeho odstranění se v otevřených ohništích na území hlavního města Prahy zakazuje. V otevřených ohništích lze spalovat suchou dřevní hmotu (větve, kmeny stromů, kořeny), není-li hlavním účelem spalování její odstranění, například při posezení u ohně spojeném s opékáním jídla nebo při kulturních a společenských akcích (pálení Morany, pálení čarodějnic). Pálená dřevní hmota však nesmí být ošetřena nebo povrchově upravena chemickými látkami ani napadena žádnou karanténní dřevní chorobou.

(2) Spalování musí být po celou dobu přítomna osoba, která dovršila 18 let věku.

(3) Nejde-li o veřejně přístupný pozemek, odpovídá za spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi vždy vlastník pozemku nebo jeho nájemce či pachtýř.

(4) Spalování suché dřevní hmoty podle odstavce 1 věty druhé nesmí být prováděno v době, kdy je pro území hlavního města Prahy vyhlášena smogová situace¹⁾.

(5) Jiné nakládání se suchými rostlinnými materiály je upraveno v souladu s jiným právním předpisem²⁾ a řídí se vyhláškou o odpadech³⁾.

---

¹⁾ § 10 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

(6) Zákaz spalování suchých rostlinných materiálů stanovený v odstavci 1 se neuplatní při:

- a) pálení klestu či jiného rostlinného materiálu na lesních pozemcích při hospodaření v lesích v souladu s jiným právním předpisem⁴⁾,
- b) řízené pálení rostlinného materiálu při provádění mimořádných rostlinolékařských opatření v souladu s jiným právním předpisem⁵⁾,
- c) pálení rostlinného materiálu při řešení mimořádných krizových situací v souladu s jinými právními předpisy⁶⁾.

§ 3

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po jejím vyhlášení.

.....

primátor hlavního města Prahy

.....

I. náměstek primátora hlavního města Prahy

---

³⁾ Obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy č. 20/2022, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství hlavního města Prahy (vyhláška o odpadech).

⁴⁾ Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ Například zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, uvádí v § 16 odst. 5, že: „*Obec může vyhláškou stanovit podmínky pro spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi za účelem jeho odstranění nebo jeho spalování zakázat, pokud zajistí jiný způsob pro jeho odstranění podle jiného právního předpisu. Při stanovení podmínek nebo zákazu obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, úrovni znečištění ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby.*“.

Cílem navrhované obecně závazné vyhlášky je dosažení snížení imisní zátěže obyvatel hlavního města Prahy způsobené znečišťujícími látkami vznikajícími při spalování suchého rostlinného materiálu v otevřených ohništích. Častým spalováním suchého rostlinného materiálu jsou obyvatelé vystaveni vysokým koncentracím znečišťujících látek, což má negativní dopad na jejich zdraví. Zároveň spalování suchého rostlinného materiálu vede ke vzniku obtěžujícího kouře a zhoršení pohody bydlení zejména v oblastech s hustou zástavbou rodinných domů.

Na základě měřicí kampaně, kterou na podzim roku 2021 provedl Jihomoravský kraj, zaměřené na monitoring kvality ovzduší během spalování v otevřených ohništích, byl zjištěn významný vliv na imisní zátěž obyvatel znečišťujícími látkami a obtěžujícím kouřem. Měření spočívalo v založení kontrolovaného ohniště a spalování různých typů suchého materiálu – trávy, listí, dřeva a směsi. Ve vzdálenosti několika metrů od ohniště byly umístěny měřicí přístroje, které v krátkých intervalech monitorovaly kvalitu ovzduší v daném místě. Výsledky měření ukázaly na extrémní nárůst koncentrací řady znečišťujících látek. Pozorovány byly hodnoty, které byly v některých případech i několikasetnásobně vyšší než jsou běžně pozorované hodnoty na stanicích imisního monitoringu. I krátkodobá expozice takto vysokým koncentracím má nežádoucí vliv na lidské zdraví.

Ještě vyšší koncentrace lze očekávat v případě, že není spalován dokonale vysušený rostlinný materiál. Měření probíhalo v blízkosti ohniště, avšak vzhledem k naměřeným hodnotám lze předpokládat, že i v širším okolí, kam se vznikající znečišťující látky postupně rozptylují, mohou být koncentrace velmi výrazně zvýšené. Pro uvedení naměřených hodnot do kontextu, byly tyto srovnány s hodnotami ze stanic imisního monitoringu – konkrétně byly srovnány průměrné naměřené hodnoty s pětiletým průměrem ze stanic za období let 2016 až 2020 a maximální naměřené hodnoty s absolutně maximální pozorovanou hodinovou koncentrací na monitorovacích stanicích v období let 2016 až 2020.

Průměrné hodnoty byly u některých látek až 350násobně vyšší během spalování suchého rostlinného materiálu, u maximálních hodnot byl rozdíl i více než stonásobný. Všechna měření byla provedena autorizovanou zkušebnou – Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., akreditovaná laboratoř dle normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2018.

Jak ukázala jednotlivá měření, během spalování dochází lokálně k extrémnímu nárůstu koncentrací těchto znečišťujících látek:

a) Suspendované částice PM₁₀

- absolutně nejvyšší hodnota byla naměřena při spalování suchého listí (téměř 90 000 µg.m⁻³),

- i u spalování ostatních druhů materiálů byly koncentrace řádově vyšší, než jsou absolutně maximální hodnoty běžně pozorované na stanicích imisního monitoringu (ve všech případech byla maximální hodnota nad 10 000 $\mu\text{g.m}^{-3}$),
- průměrné hodnoty koncentrací se pohybovaly od 4 700 do 13 300 $\mu\text{g.m}^{-3}$,
- prahová hodnota vyhlášení smogových situací u částic PM_{10} má hodnotu 100 $\mu\text{g.m}^{-3}$ a roční imisní limit pro průměrnou koncentraci je 40 $\mu\text{g.m}^{-3}$.

b) Suspendované částice $\text{PM}_{2,5}$

- absolutně nejvyšší hodnota byla naměřena při spalování suchého listí (téměř 45 000 $\mu\text{g.m}^{-3}$),
- i u spalování ostatních druhů materiálů byly koncentrace řádově vyšší, než jsou absolutně maximální hodnoty běžně pozorované na stanicích imisního monitoringu (ve všech případech byla maximální hodnota nad 9 000 $\mu\text{g.m}^{-3}$),
- průměrné hodnoty koncentrací se pohybovaly od 3 600 do 8 700 $\mu\text{g.m}^{-3}$,
- imisní limit pro roční průměrnou koncentraci je 20 $\mu\text{g.m}^{-3}$

c) Benzo(a)pyren

- absolutně nejvyšší hodnota byla naměřena při spalování směsi suchého listí, dřeva a trávy (téměř 190 ng.m^{-3}),
- i u spalování ostatních druhů materiálů byly koncentrace řádově vyšší, než jsou absolutně maximální hodnoty běžně pozorované na stanicích imisního monitoringu (ve všech případech byla maximální hodnota nad 50 ng.m^{-3}),
- průměrné hodnoty koncentrací se pohybovaly od 55 do 190 ng.m^{-3} ,
- imisní limit pro roční průměrnou koncentraci je 1 ng.m^{-3} .

d) Oxid dusnatý (NO)

- absolutně nejvyšší hodnota byla naměřena při spalování suchého dřeva (téměř 2 000 $\mu\text{g.m}^{-3}$),
- i u spalování ostatních druhů materiálů byly koncentrace řádově vyšší, než jsou absolutně maximální hodnoty běžně pozorované na stanicích imisního monitoringu (ve všech případech byla maximální hodnota nad 1 000 $\mu\text{g.m}^{-3}$),
- průměrné hodnoty koncentrací se pohybovaly od 230 do 370 $\mu\text{g.m}^{-3}$,
- imisní limit pro roční průměrnou koncentraci není stanoven.

e) Oxid dusičitý (NO_2)

- absolutně nejvyšší hodnota byla naměřena při spalování směsi suchého listí, dřeva a trávy (téměř 2 000 $\mu\text{g.m}^{-3}$),
- i u spalování ostatních druhů materiálů byly koncentrace řádově vyšší, než jsou absolutně maximální hodnoty běžně pozorované na stanicích imisního monitoringu (ve všech případech byla maximální hodnota nad 850 $\mu\text{g.m}^{-3}$),
- průměrné hodnoty koncentrací se pohybovaly od 120 do 260 $\mu\text{g.m}^{-3}$,
- prahová hodnota vyhlášení smogových situací u NO_2 má hodnotu 200 $\mu\text{g.m}^{-3}$ a roční imisní limit pro průměrnou koncentraci je 40 $\mu\text{g.m}^{-3}$.

f) Oxid siřičitý (SO₂)

- absolutně nejvyšší hodnota byla naměřena při spalování směsi suchého listí, dřeva a trávy (téměř 4 250 µg.m⁻³),
- i u spalování ostatních druhů materiálů byly koncentrace řádově vyšší, než jsou absolutně maximální hodnoty běžně pozorované na stanicích imisního monitoringu (ve všech případech byla maximální hodnota nad 1 000 µg.m⁻³),
- průměrné hodnoty koncentrací se pohybovaly od 250 do 1 020 µg.m⁻³, prahová hodnota vyhlášení smogových situací u SO₂ má hodnotu 250 µg.m⁻³ a imisní limit pro hodinovou průměrnou koncentraci je 350 µg.m⁻³, max. povolený počet překročení je 24× za rok.

Z výše uvedených důvodů bylo vydání vyhlášky omezující spalování suchých rostlinných materiálů v otevřených ohništích na území hlavního města Prahy (za účelem jeho odstranění) zahrnuto mezi podpůrná opatření v druhé části Akčního (časového) plánu k Programu zlepšování kvality ovzduší aglomerace Praha – CZ 01: Aktualizace 2020 (dále jen „PZKO 2020+“), který tvoří hlavní koncepční dokument v ochraně ovzduší na území hlavního města Prahy. Akční plán PZKO 2020+, druhá část - podpůrná opatření, byl schválen usnesením Rady hlavního města Prahy č. 2529 ze dne 19. 9. 2022. V tomto akčním plánu je s předložením návrhu obecně závazné vyhlášky k omezení či zákazu spalování suchého rostlinného materiálu v otevřených ohništích počítáno s termínem letošního roku 2023. Předložený návrh proto směřuje ke splnění cíle stanoveného uvedeným koncepčním dokumentem.

II. Kvalifikovaný odhad dopadu přijetí návrhu vyhlášky do rozpočtu hlavního města Prahy a do rozpočtu městských částí

V případě navrhované obecně závazné vyhlášky se nepředpokládá významný dopad do rozpočtu hlavního města Prahy ani jednotlivých městských částí. V případě údržby městské zeleně jsou rostlinné zbytky již v současnosti dominantně kompostovány ať již v rámci předcházení vzniku odpadu nebo v odpadovém režimu v k tomu určených odpadových zařízeních. Zákaz spalování jiných suchých rostlinných materiálů než dřeva tedy nepovede k podstatné změně při způsobu provádění péče o veřejnou zeleň spravovanou městem či městskými částmi.

Navrhovaná úprava zajistí mimo jiné usnadnění postihování pálení rostlinných materiálů (zejména listí a trávy), když již nebude třeba nezbytně prokazovat, že tyto materiály nebyly před pálením dostatečně vysušeny. Zpřísnění stávající úpravy by tak mělo rovněž snížit počet případů, kdy se fyzické či právnické osoby snaží zbavovat rostlinných zbytků jejich pálením v rozporu s platnými právními předpisy. Pokud by lokálně mělo snad dojít k nárůstu počtu případů oznamování nelegálního pálení suchých rostlinných materiálů, lze předpokládat, že tento nárůst nepřesáhne u jednotlivé městské části nižší jednotky případů ročně.

III. Zvláštní část

K § 1

Ustanovení § 1 obecně závazné vyhlášky stanovuje v souladu s díkčí § 16 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší účel vydání vyhlášky, kterým je omezit možnost spalování suchých rostlinných materiálů v otevřených ohništích (za účelem jejich odstranění). Dále se v tomto ustanovení osvětluje pojem rostlinný materiál, a to s uvedením demonstrativního výčtu nejčastějších rostlinných materiálů pocházejících z údržby pozemků, tak aby nevznikaly u veřejnosti pochybnosti ohledně mezí aplikace obecně závazné vyhlášky.

K § 2

V ustanovení § 2 obecně závazné vyhlášky se zakazuje možnost spalování suchého rostlinného materiálu výhradně za účelem jeho odstranění. Ponechána je naopak možnost spalování suché dřevní hmoty, pokud je taková činnost realizována nejen za účelem zbavení se dřeva, ale jako volnočasová aktivita spojená obvykle s opékáním nebo posezením u ohně nebo například jako součást udržování lidových tradic. V případě dřeva také velká většina vlastníků nemovitostí v zástavbě rodinných domů disponuje vhodnými prostory k jeho dlouhodobému uskladnění a dostatečnému vysušení. Pálení samotné suché dřevní hmoty tak zpravidla není spojeno s tak negativními vlivy, jako je tomu v případě shrabaného listí či kombinace listí, trávy a větví z údržby zahrad, kde je dosažení potřebného vysušení rostlinného materiálu obtížnější a i škodlivost při pálení dokonale vysušených materiálů o něco vyšší než v případě samotného dřeva. Informativně je pak zdůrazněn zákaz pálení chemicky ošetřeného dřeva, byť ten plyne již přímo ze zákona o ochraně ovzduší.

Stanovené bližší podmínky spalování suché dřevní hmoty navazují v souladu se stanoviskem Ministerstva vnitra k zákonnému zmocnění pro vydání příslušné obecně závazné vyhlášky na nález Ústavního soudu Pl. ÚS 41/08 (Chrastava). V tomto nálezu Ústavní soud uvedl, že obec může obecně závaznou vyhláškou jako podmínky spalování suchých rostlinných materiálů stanovit, že se spalování může konat jen pod dohledem osoby starší 18 let, že za spalování je odpovědný vlastník respektive nájemce pozemku a že tuto činnost lze provádět jen v době, kdy není bezvětří nebo teplotní inverze a to tak, aby ostatní obyvatelé nebyli obtěžováni kouřem. Obecně závazná vyhláška tedy obdobně určuje povinnost pálit suchou dřevní hmotu jen pod dozorem dospělé osoby. Za pálení suchého rostlinného materiálu (včetně protiprávního) na neveřejných pozemcích pak odpovídá vlastník pozemku či jeho nájemce (pachtýř), a to i v případech, kdy by pálení fyzicky prováděla jiná od vlastníka odlišná osoba. Na veřejně přístupných pozemcích, u nichž vlastník či nájemce nemůže pálení suchého rostlinného materiálu jinou osobou svou vůlí zcela vyloučit, pak bude odpovídat za dodržování podmínek obecně závazné vyhlášky konkrétní osoba, která pálení provádí. Jinak vyhláškou dovolené pálení suché dřevní hmoty se zakazuje v době, kdy bude pro území hlavního města Prahy vyhlášena smogová situace jako stav mimořádně znečištěného ovzduší.

Vzhledem k tomu, že spalování suchých rostlinných materiálů za účelem jejich odstranění obecně závazná vyhláška vylučuje, informuje ustanovení § 2 odst. 5 o skutečnosti, že na území hlavního města Prahy je zajištěno jiné nakládání s rostlinnými zbytky, a to konkrétně systém komunitního kompostování a systém nakládání s biologicky rozložitelným odpadem rostlinného původu, které upravuje obecně závazná vyhláška č. 20/2022 Sb. hl. m. Prahy, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství hlavního města Prahy (vyhláška o odpadech).

Konečně v § 2 odst. 6 jsou stanoveny výjimky z omezení spalování suchých rostlinných materiálů pro činnosti, které slouží lesnímu hospodaření nebo které spočívají v mimořádných opatřeních realizovaných na základě zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů a zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů či jiných právních předpisů upravujících řešení mimořádných krizových situací. Ačkoliv jde o činnosti, u nichž lze předně pochybovat, že by probíhaly v otevřených ohništích v klasickém významu tohoto slova, při absenci zákonné definice otevřeného ohniště se pro vyloučení všech pochybností stanoví, že na takové činnosti omezení plynoucí z této obecně závazné vyhlášky nedopadají.

K § 3

Standardní 15denní legisvakantní lhůtou je řešeno nabytí účinnosti obecně závazné vyhlášky.